

سازمان سنجش آموزش کشور

«اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.»

امام خمینی (ره)

دانشگاه باقر العلوم
موسسه عالی تحقیقات

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

سازمان سنجش آموزش کشور

۱۳۹۹/۰۴/۲۰

آزمون اختصاصی دوره‌های کارشناسی ارشد دانشگاه باقر العلوم (ع) سال ۱۳۹۹

رشته‌های:

۱- فلسفه و کلام اسلامی (کد ۵۴۱)

۲- فلسفه دین (کد ۵۴۲)

مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۱۲۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤالات	از شماره	تا شماره
۱	فقه	۱۵	۱	۱۵
۲	اصول فقه	۱۵	۱۶	۳۰
۳	عقاید	۱۵	۳۱	۴۵
۴	زبان انگلیسی	۱۰	۴۶	۵۵
۵	فلسفه اسلامی	۲۰	۵۶	۷۵
۶	کلام جدید	۲۰	۷۶	۹۵
۷	فلسفه غرب	۱۰	۹۶	۱۰۵
۸	زبان عربی	۱۵	۱۰۶	۱۲۰

در این آزمون پاسخ اشتباه به سؤال، نمره منفی دارد.

* داوطلب گرامی، عدم درج مشخصات و امضاء در جدول زیر، به منزله عدم حضور شما در جلسه آزمون است.

اینجانب ..... با شماره داوطلبی ..... در این آزمون شرکت می‌نمایم.

امضاء

فقه:

۱- به نظر شهید اول این کلام پیامبر دلالت به چه چیزی دارد؟ (جَعَلْتُ لِي الْأَرْضَ مَسْجِدًا وَ طَهْرًا)

- (۱) دلالت بر وجوب سجده بر خاک دارد.
- (۲) دلالت بر صحت اطلاق طهور بر خاک است.
- (۳) دلالت بر وجوب رفع نجاست از مسجد دارد.
- (۴) دلالت بر وجوب طهارت مسجد دارد.

۲- (و ينجس) الماء مطلقاً (بالتغيير بالنجاسة) مراد مصنف با مقید کردن تغییر به عین نجاست چیست؟

- (۱) آبی که اوصاف سه گانه آن تغییر می یابد.
- (۲) بین نجاست و متنجس تفاوت قائل می باشد.
- (۳) از آبی احتراز جست که در اثر ملاقات با چیزی که در آن نجاست هست، دگرگون شده، و فقط صفات آن شیء را گرفته نه صفات نجاستی را که در آن شیء هست.
- (۴) مراد نجس شدن هر آبی در تماس با نجاست می باشد.

۳- کدام یک از موارد ذیل از مستحبات وضو گرفتن نمی باشد؟

- (۱) رو به قبله ایستادن، نام خدا را بلند ادا کردن، مضمضه کردن، استنشاق کردن.
- (۲) بسم اله گفتن، مسواک زدن، مضمضه کردن.
- (۳) مضمضه کردن، استنشاق کردن.
- (۴) مسواک زدن، شستن دستان، خواندن دعا های وارده.

۴- بنا بر قول مشهور حکم کسی که پشت به قبله نماز بخواند، در حالی که وقت نماز گذشته است، چیست؟

- (۱) چون وقت نماز گذشته تکلیفی ندارد.
- (۲) شک بعد از محل می باشد به آن اعتنا نکند.
- (۳) بنا بر احتیاط اعاده نماید.
- (۴) باید نمازش را اعاده نماید.

۵- جای خالی را با عبارت صحیح تکمیل نمایید. لا يجوز السجود على المعادن ....

- (۱) لخروجها عن اسم الارض بالاستحاله.
- (۲) لخروجها عن اسم الارض حقیقا.
- (۳) لخروجها عن اسم الارض مطلقا.
- (۴) لخروجها عن اسم الارض.

۶- کدام یک از صور ذیل جزء مکروهات نماز به شمار نمی آید؟

- (۱) العبثُ و التنخيم.
- (۲) التثاؤت و التمطی.
- (۳) التأمین عقیب السلام.
- (۴) الالتفات یمیناً و شمالاً.

۷- عبارت صحیح را انتخاب نمایید.

- (۱) و یستحب جبر کل مقصوره بالتسبیحات الاربع ثلاثین مره مع السلام.
- (۲) یستحب تعجیل القضاء استحباباً مؤکداً، سواء الفرض و النفل.
- (۳) و فی جواز النافله لمن علیه فريضه قولان أقربهما لا جواز للأخبار الكثيره.
- (۴) و لو فات المكلف من الصلات ما لم یحصه لکثرته لم تحرّی.

۸- عبارت صحیح را انتخاب نمایید.

- (۱) لو صام المسافر عالماً او جاهلاً أعاد قضاء، للنهی المفسد للعباده.
- (۲) لو صام المسافر عالماً أعاد قضاء و لو كان جاهلاً بوجوبه فلاإعاده.
- (۳) لو صام المسافر عالماً أعاد قضاء، للنهی المفسد للعباده و لو كان جاهلاً بوجوب القصر فلاإعاده.
- (۴) لو صام المسافر عالماً لقضاء صوم، وجب له الصوم و لو كان جاهلاً بوجوب القصر فلاإعاده.

۹- ینقسم موضوع التجاره إلى ...

- (۱) حرام و مکروه (۲) محرم و مکروه و مباح (۳) حلال و حرام (۴) واجب و مستحب

۱۰- لو باع غیر المملوک مع ملکه و لم یجز المالك ...

- (۱) وقف صحه البيع بإجازة مالکه.
- (۲) لا یصح البيع مطلقاً.
- (۳) صح البيع مطلقاً.
- (۴) صح البيع فی ملکه ووقف فی ما لا یملک علی إجازة مالکه.

۱۱- و هو بيع الأثمان بمثلها، و یشرط فيه التقابض أو اصطحابهما ألی القبض أو رضاه بما فی ذمته

- (۱) البيع الصرف (۲) البيع السلف (۳) البيع المساومه (۴) البيع المراهجه

۱۲- کدام یک از گزینه‌ها، از موارد وجوب خمس نمی باشد؟

- (۱) غنیمت، منفعت کسب شده.
- (۲) گنج، غوص، معدن.
- (۳) مال حلال مخلوط به حرام، هدایا و مهریه، زمینی که از مسلمان به کافر ذمی منتقل شده باشد.
- (۴) گنج، منفعت کسب شده، مال حلال مخلوط به حرام.

۱۳- کدام یک از مستحقیق خمس قرار نمی گیرد؟

- (۱) مولفه القلوب
- (۲) کودکانی که پدر ندارند
- (۳) مساکین و فقرا
- (۴) کسی که در غیر شهر خود از ادامه سفر عاجز مانده باشد

۱۴- در مورد کدام یک زکات تعلق نمی گیرد؟

- (۱) گندم، جو، کشمش (۲) نقره، طلا، گوسفند (۳) شتر، گندم، طلا (۴) مس، خرما، گاو

۱۵- بهترین تعریف در خصوص مکاتبین کدام مورد می باشد؟

- (۱) کسانی که در قبال میزان پولی آزاد می شوند.
- (۲) کسانی که با مولای خود قرارداد نوشتند که در ازاء پرداخت مقداری پول آزاد شوند ولی الان از پرداخت آن عاجز هستند.
- (۳) کسانی که از طرف حاکم شرع مسئول جمع آوری زکات می باشد.
- (۴) کسانی که حساب و کتاب میزان پرداخت زکات را انجام می دهند.

اصول فقه:

۱۶- اصالت ظهور در جایی است که:

- (۱) لفظ محتمل در معانی مختلف باشد و در هیچکدام نص نباشد. (۲) لفظ نص در یک معنا باشد.
(۳) لفظ ظاهر در معنای خاص باشد و احتمال خلاف داشته باشد. (۴) لفظ، اختصاص به یک معنا باشد.

۱۷- لفظ ((امر)) وضع شده است برای:

- (۱) طلب و شیئی و مشترک بین آنها
(۲) طلب و شیئی و حادثه و شأن و فعل به اشتراک معنوی
(۳) جامع بین طلب و شیئی
(۴) طلب و شیئی و حادثه و شأن و فعل به اشتراک لفظی

۱۸- مطلوب در نهی عبارت است از:

- (۱) جامع بین ترک و کفّ النفس
(۲) کفّ النفس
(۳) ترک
(۴) ترک و کفّ النفس

۱۹- دلالة الجملة الشرطیه علی المفهوم تتوقف علی دلالتها:

- (۱) بالوضع او بالاطلاق - علی الملازمه والتعلیق والانحصار فی السببیه.
(۲) بالوضع علی الملازمه والتعلیق.
(۳) بالوضع علی الملازمه والتعلیق والانحصار فی السببیه.
(۴) بالاطلاق علی الملازمه والتعلیق والانحصار فی السببیه.

۲۰- بنابر قول متأخرین اطلاق در اسماء اجناس کدام است؟

- (۱) به وضع است یعنی اطلاق و ارسال از دال دیگر فهمیده می شود.
(۲) به مقدمات حکمت است یعنی اطلاق و ارسال و اطلاق در معنا اخذ شده است.
(۳) به وضع است یعنی اطلاق و ارسال در معنا اخذ شده است.
(۴) به مقدمات حکمت است یعنی ارسال و اطلاق در معنا اخذ نشده است.

۲۱- عین القول الحق فی المشتق:

- (۱) المشتق حقیقه فی خصوص ما تلبس با لمبدأ فی الحال و مجاز فیما القضى عنه التلبس.
(۲) المشتق فی الحال و فی المستقبل حقیقه و المجاز یحتاج الی القرینه الصارفه
(۳) المشتق حقیقه فی الحال و المجاز فی المستقبل
(۴) المشتق بدلالة اصاله الظهور، حقیقه فی الحال و المستقبل

۲۲- شرط الطهارة فی الصلاة و شرط الصلاة بعدم الکلام و عدم اشتراط الصلاة بالقنوت بالترتیب یسمى..... و..... و.....

- (۱) بشرط شیئی - بشرط لا - لا بشرط
(۲) بشرط لا - بشرط شیئی - لا بشرط
(۳) بشرط شیئی - لا بشرط - بشرط لا
(۴) لا بشرط - بشرط لا - بشرط شیئی

۲۳- وجوب الحج بالقیاس الی الأستطاعة، وجوب الحج بالقیاس الی قطع السافة و وجوب الصلاة بعد دخول وقتها،

بالترتیب ما یسمى:

- (۱) المطلق - المشروط - المنجز
(۲) المشروط - المطلق - المعلق
(۳) المشروط - المعلق - المنجز
(۴) المطلق - المعلق - المشروط

۲۴- حکم دل علیه اللفظ لا فی محل النطق و فی محله، یسمى بالترتیب..... و..... و دلالتهمما بالترتیب.....

- (۱) المفهوم - المنطوق - الالتزامی - المطابقی
(۲) المفهوم - المنطوق - المطابقی - الالتزامی
(۳) المنطوق - المفهوم - الالتزامی - المطابقی
(۴) المنطوق - المفهوم - المطابقی - الالتزامی

۲۵- ان اقترن مخصّص العام فی نفس الکلام الواحد الملقى من المتکلم وبالعکس یسمى بالترتیب المخصّص.....
والمخصّص..... انعقاد الظهور للعموم، مختص.....

- (۱) المنفصل - المتصل - بالأول
(۲) المتصل - المنفصل - بالأول
(۳) المتصل - المنفصل - بالثانی
(۴) المنفصل - المتصل - بالثانی

۲۶- نزاع بین اشاعره وعدلیه در بحث حسن وقبح عبارت است از اینکه:

- (۱) اگر عقل به امری حکم کرد شرع نباید حکم به خلاف داشته باشد.
(۲) آیا عقل توان ادراک حسن وقبح افعال را دارد یا نه؟
(۳) اگر عقل به امری حکم کرد آیا لازم است شرع نیز حکمی داشته باشد؟
(۴) افعال با قطع نظر از حکم شارع حسن وقبیح هستند یا نه؟

۲۷- مادل علی معنی شائع فی جنسه وبالعکس، یسمیان بالترتیب.....و.....والذی یقابل الملكه وعدمها هو.....

- (۱) المقتید - المطلق - المطلق
(۲) المقتید - المطلق - المطلق
(۳) المطلق - المقتید - المقتید
(۴) المطلق - المقتید - المطلق

۲۸- سیره اگر حجت باشد دلالت دارد بر:

- (۱) حرمت ووجوب فعل.
(۲) مشروعیت فعل وعدم حرمت آن یا مشروعیت ترک وعدم وجوب.
(۳) مشروعیت فعل ووجوب ویا مشروعیت ترک وحرمت فعل.
(۴) استحباب وکراهت نه وجوب و نه حرمت.

۲۹- تعارض دو دلیل در کدام مورد مطرح می شود؟

- (۱) هر دو حجت باشند یا ظنّ فعلی معتبر به هر دو تعلیق گرفته باشد.
(۲) یکی حجت باشند و دیگری را تکذیب کند.
(۳) هر دو حجت باشند و یکی دیگری را تکذیب کند.
(۴) هیچ کدام حجت نباشند ولی همدیگر را تکذیب کنند.

۳۰- در استصحاب بایدا اجتماع شک و یقین در زمان واحد باشد زیرا:

- (۱) متعلق یقین وشک متعدد است.
(۲) زمان متیقن ومشکوک واحد باشد.
(۳) استحباب ابقاء ماکان است.
(۴) در استصحاب، در همان یقین سابق شک می کنیم.

عقاید:

۳۱- کمترین حد تحقیق علمی در مباحث اعتقادی که بر همگان واجب است، کدام است؟

- (۱) معرفتی که بتواند مقدمه سایر معرفت‌های بشر قرار گیرد.
(۲) معرفتی که با آن احتمال ضرر مرتفع شود.
(۳) معرفتی که برای ما حس اقناع و برای خصم، اسکات ایجاد کند.
(۴) معرفتی که صاحب آن به درستی و صحتش یقین داشته باشد.

۳۲- کدام یک از موارد ذیل به تفاوت بین فطرت و غریزه اشاره دارد؟

- (۱) فطرت به سوی کمال دارای مسیر و جهت است اما غریزه جهت و مسیری به سوی کمال ندارد.
- (۲) فطرت از ویژگی‌های انسان است در حالی که غریزه در همه موجودات یافت می‌شود.
- (۳) فطرت حالت طبیعی و اولیه ذات بشری است اما غریزه برخلاف ذات است.
- (۴) فطرت از ویژگی‌های خلقت است اما غریزه حالتی عارض بر خلقت است.

۳۳- عبارت «الدراک الفعال» به کدام یک از صفات الهی اشاره دارد؟

- (۱) قدرت
- (۲) اراده الهی
- (۳) علم الهی
- (۴) حیات

۳۴- لازمه دیدگاه اشاعره در باب نسبت صفات الهی با ذات (قول به زیادت):

- (۱) تشابه صفات انسانی با صفات الهی است.
- (۲) تناقض برخی از آیات الهی با یکدیگر است.
- (۳) نیازمندی ذات است.
- (۴) قول به مجاز در آیات الهی است.

۳۵- کدام یک ادعای ملاحظه مبنی بر ازلی و ابدی بودن ماده را نقد نموده است؟

- (۱) لازمه این ادعا، وجود صفاتی ابدی و ازلی است که ملاحظه منکر آن هستند.
- (۲) این ادعا با ازلی و ابدی بودن واجب الوجود در تناقض است.
- (۳) این ادعا دلیل تجربی ندارد.
- (۴) این ادعا پارادوکسیکال (خودمتناقض) است.

۳۶- کدام یک دیدگاه صحیح در خصوص صفت عدل است؟

- (۱) عدل به معنای تناسب الاجزاء و اعتدالها و از صفات ذات است.
- (۲) عدل به معنای تناسب الاجزاء و اعتدالها و از صفات فعل است.
- (۳) عدل به معنای اعطاء کل ذی حق حقه و از صفات ذات است.
- (۴) عدل به معنای اعطاء کل ذی حق حقه و از صفات فعل است.

۳۷- قاعده لطف در کدام یک از مباحث کلامی ذیل استفاده شده است؟

- (۱) ضرورت و لزوم خلق بندگان
- (۲) ضرورت و لزوم تکلیف بر بندگان
- (۳) ضرورت و لزوم فحص در مباحث اعتقادی
- (۴) ضرورت و لزوم عدالت در حق بندگان

۳۸- آیه شریفه «یمحو الله ما یشاء و یشب و عنده ام الكتاب» به کدامیک از عقاید کلامی اشاره دارد؟

- (۱) بدا
- (۲) قضاء و قدر
- (۳) قدرت الهی
- (۴) علم ازلی

۳۹- با قید «مطابقت الدعوی» در تعریف معجزه کدام موارد از تعریف معجزه خارج می‌شود؟

- (۱) کرامت و سحر
- (۲) سحر و ارهاص
- (۳) سحر و جادو
- (۴) کرامت و ارهاص

۴۰- کدام یک از لوازم عصمت نبی است؟

- (۱) صدور داعیه گناه و خطای اختیاری از نبی محال نیست.
- (۲) صدور گناه و خطای اختیاری عقلا از نبی محال است.
- (۳) صدور گناه و خطا عقلا از نبی محال نیست.
- (۴) صدور گناه و خطا عقلا از نبی محال است.

۴۱- کدام یک بر اساس تعریف اهل سنت از امامت، از شرایط امامت است؟

- (۱) عدالت
- (۲) اجتهاد
- (۳) عصمت
- (۴) افضلیت

۴۲- «قوه قدسیه» به کدامیک از ویژگی‌های ذیل در امام معصوم اشاره دارد؟

- (۱) قوه الهام و توانایی دریافت معلومات از جانب خداوند (۲) قوه اعجاز و توانایی بر انجام معجزه به اذن خداوند
(۳) قوه حدس و توانایی امام در پیش‌بینی امور (۴) قوه بیان و توانایی امام در تبیین معارف دین

۴۳- عبارت «لیست حقیقته إلا السلام علی النبی أو الإمام باعتبار أنهم أحياء عند ربهم يرزقون» به کدام یک اشاره دارد؟

- (۱) زیارت (۲) توسل (۳) تبرک (۴) شفاعت

۴۴- عبارت «ان النفس بخروج البدن السابق من القوه الی الفعلیه، قد خرجت من القوه الی الفعلیه، فلو تعلقت إلی

بدن آخر، فیلزم عدم تکافوهما فی مرتبه القوه و الفعل» به بطلان کدام مورد اشاره دارد؟

- (۱) قوه الهام و توانایی دریافت معلومات از جانب خداوند (۲) تناسخ
(۳) اعاده معدوم (۴) وحدت نفس و بدن پس از مرگ

۴۵- از کدامیک از ویژگی‌های امام بر منصوص بودن امامت استدلال می‌شود؟

- (۱) افضلیت امام (۲) علم امام (۳) عصمت امام (۴) طاعت امام

زبان انگلیسی:

PART A: Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3) or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet

46- The more electricity you use, ...

- 1) will be higher your bill. 2) higher it will be your bill.
3) the higher your bill will be. 4) your bill will be higher.

47- John is upset because he has a lot of homework and he ..... like to do homework

- 1) do 2) aren't 3) isn't 4) doesn't

48- Student A: It seems to me that most restaurants are too expensive? Student

B: .....

- 1) I don't think so. 2) I don't think it. 3) I don't think. 4) I don't think either.

49- I saw John a week ago. He said ..... me but he didn't.

- 1) he calls 2) he would call 3) he'll call 4) he's going to call

50- Many armed groups ..... mix with the population to avoid identification.

Sometimes they actually use civilians as shields.

- 1) coincidentally 2) deliberately 3) persuasively 4) inherently

PART B: Reading Comprehension

Directions: Read the following passages and choose the best choice (1), (2), (3) or (4).
Then mark it on your answer sheet.

The *Hajj* is a pilgrimage to Mecca. It is the largest annual pilgrimage in the world. It is the fifth pillar of Islam, an obligation that must be carried out least once in their lifetime by every able-bodied Muslim who can afford to do so. It is a demonstration of the solidarity of the Muslim people, and their submission to God (Arabic: Allah). The pilgrimage occurs from the 10th to the 14th day of *Dhu al-Hijjah*, the 12th month of the Islamic calendar. Because the Islamic calendar is a lunar calendar, eleven days shorter than the Gregorian calendar used in the Western world, the Gregorian date of the Hajj is eleven days earlier from year to year. In 2007, the Hajj was from December 17 to December 21; in 2008 from the first week of December.

The *Hajj* is associated with the life of Mohammad, but the ritual of pilgrimage to Mecca predates Islam, and is considered by Muslims to stretch back to time of Ibrahim and Ismail. Pilgrimage join processions of hundreds of thousands of people, who simultaneously converge on Mecca for the week of the Hajj, and perform a series of rituals.

51-What would the best topic be for the above passage?

- 1) Processions of Hundreds of Thousands of People
- 2) Islamic or Lunar Calendar
- 3) Ritual of Pilgrimage to Mecca
- 4) Demonstration of Muslim Solidarity

52- Which statement is NOT true about the hajj?

- 1) It is incumbent on every Muslim who has enough money to pay for it.
- 2) It is the fifth principle of Islam.
- 3) It is the greatest crusade which takes place per annum.
- 4) It must be fulfilled at least once in one's lifetime.

53- The Gregorian date of the Hajj is eleven days ahead from year to year because.....

- 1) Dhu al-Hajjah is the 12th month of the Islamic calendar
- 2) the Gregorian calendar is used in the western world
- 3) the Hajj occurs from the 10th to the 15th day of Dhu-al Hajjah
- 4) the Muslim calendar is a lunar calendar

54- According to Muslims, the ceremonies of Hajj.....

- 1) began with the life of Muhammad.
- 2) dates back to the time of Ibrahim and Ismail.
- 3) occurred from December 17 to December in 2008.
- 4) took place from the first week of December in 2008.

55- What does "processions" in the 2nd paragraph refer to?

- 1) The ways that religious rituals over a period of time,
- 2) Walks by a group of people to a holy place to perform ceremonies
- 3) Processes by which one person comes after another period of time.
- 4) Lines of people who are moving in a slow formal way.

فلسفه اسلامی:

۵۶- وجود رابط وجودی است که:

- (۱) دارای ماهیت نیست و تحقق آن در جایی است که مغایرت واتحاد هر دو با هم باشند.
- (۲) دارای ماهیت است و تحقق آن زمانی است که مغایرت واتحاد هر دو با هم باشند.
- (۳) دارای ماهیت نیست و تحقق آن در جایی است که فقط مغایرت باشد.
- (۴) دارای ماهیت نیست و تحقق آن در جایی است که فقط اتحاد باشد.

۵۷- ملاک نیازمندی ممکن به علت از دیدگاه حکما چیست؟

- (۱) حدوث و امکان (۲) حدوث (۳) فقر ذاتی و وجودی (۴) امکان

۵۸- عرضی که ذاتا قابل تقسیم و همی می باشد؟

- (۱) متی (۲) آین (۳) کم (۴) کیف

۵۹- اگر وجود علت برای وجود معلول کفایت کرده و معلول نیز به چیز دیگری غیر از آن توقف نداشته باشد، آن علت را چه می نامند؟

- (۱) علت قریب (۲) علت بسیط (۳) علت حقیقی (۴) علت تامه

۶۰- این برهان که: « هستی معلول عین نیاز وارتباط است نسبت به علت، و علت مقوم وجود معلول است. محال است معلول بدون اعتماد و اتکا به علتش تحقق یابد»، درصدد اثبات چه مطلبی است؟

- (۱) اثبات اصل علیت.
- (۲) اثبات وجوب بالقیاس علت نسبت به معلول.
- (۳) اثبات قاعده: «الشیء ما لم یجب لم یوجد».
- (۴) اثبات وجوب بالقیاس معلول نسبت به علت تامه.

۶۱- اختلاف میان واحد و کثیر از نگاه علامه طباطبائی چه نوع اختلافی است؟

- (۱) از نوع تقابل عدم و ملکه است. (۲) از نوع تقابل تضاد است. (۳) از نوع تقابل تناقض است. (۴) اختلافی تشکیکی است.

۶۲- منظور از حدوث ذاتی چیست؟

- (۱) در مرتبه ای از وجود، در یک مرتبه بالاتری از سلسله طولی وجود، سابقه نیستی داشته باشد.
- (۲) شیء، سابقه عدم در مرتبه ذات خود نداشته باشد.
- (۳) وجود شیء در مرتبه ذاتش سابقه عدم و نیستی داشته باشد.
- (۴) وجود چیزی سابقه عدم زمانی داشته باشد.

۶۳- کدام یک بنا به دیدگاه علامه طباطبائی در خصوص حرکت توسطی و قطعی صحیح است؟

- (۱) هر دو اعتباری است.
- (۲) حرکت توسطیه و قطعیه به نوعی هر دو وجودشان خارجی است.
- (۳) حرکت توسطیه وجودش خارجی است و حرکت قطعی اعتباری است.
- (۴) حرکت قطعی وجودش خارجی و حرکت توسطیه اعتباری است.

۶۴- در دیدگاه علامه طباطبائی حرکت در چه مقولاتی صورت می گیرد؟

- (۱) حرکت در جوهر جسمانی و همه اعراض صورت می گیرد. (۲) حرکت در اعراض چهارگانه صورت می گیرد (کم، کیف، آین و وضع).
- (۳) حرکت در اعراض چهارگانه به اضافه جوهر جسمانی صورت می گیرد. (۴) حرکت در تمام مقولات جوهری و عرضی صورت می گیرد.

۶۵- منظور از صفات حقیقیه چیست؟

- (۱) صفاتی که زائد بر ذات هستند و لازمه برای ذات و بنا بر این، این صفات قدیم به قدم ذات هستند.
- (۲) صفاتی که عین ذات حق تعالی است و هر یک از آنها عین صفات دیگر است.
- (۳) صفاتی که در مفهوم آن اضافه به غیر اخذ شده است.
- (۴) صفاتی که بر کمال منهای نقص دلالت دارد.

۶۶- آغاز تفکر فلسفی به صورت مکتوب، از چه زمانی بوده است؟

- ۱) آغاز تفکر فلسفی توسط فیلسوفان ایران باستان بوده است.
- ۲) آغاز تفکر فلسفی را باید در میان افکار مذهبی شرقی جستجو کرد.
- ۳) تاریخ تفکر فلسفی بشر همراه با آفرینش اوست و تا فرا سوی تاریخ پیش می‌رود.
- ۴) مورخین فلسفه معتقدند کهن‌ترین مجموعه‌های فلسفی به حکمای یونان، حدود شش قرن قبل از میلاد منسوب است.

۶۷- کدام یک معنای اصطلاحی علم در نزد حکمای اسلامی است؟

- ۱) مجموعه قضایای کلی که محور خاصی برای آنها لحاظ شده و هرکدام از آنها قابل صدق و انطباق بر مصادیق متعدد باشد.
- ۲) مجموعه قضایای حقیقی که از راه تجربه حسی، قابل اثبات باشد.
- ۳) اعتقاد یقینی مطابق با واقع، در برابر جهل بسیط و مرکب.
- ۴) مجموعه قضایای کلی حقیقی که دارای محور خاصی باشد.

۶۸- کدام یک از جریان‌های فکری - فلسفی معتقد است که: «این اندیشه که جهان را به عنوان افکار و اندیشه‌هایی برای

روح مطلق، تصور می‌کند که میان آنها روابط منطقی، حکمفرماست نه روابط علی و معلولی،»

- ۱) اگزیستانسیالیسم
- ۲) ایده‌آلیسم عینی
- ۳) پوزیتیویسم
- ۴) ماتریالیسم دیالکتیک

۶۹- کدام یک تعریف مفهوم کلی از دیدگاه حکمای اسلامی است؟

- ۱) کلی مشاهده حقایق عینی و مجرد است.
- ۲) مفهوم کلی عبارت است از تصور جزئی مبهم، و لفظ کلی برای همان صورت رنگ پریده و گشاد وضع شده است.
- ۳) کلی مفهومی است عقلی که قابل صدق بر مصادیق کثیره‌ای است.
- ۴) الفاظ کلی از قبیل مشترک لفظی یا در حکم آن است که دلالت بر افراد متعدد می‌کند.

۷۰- به مفاهیمی که منشأ انتزاع آنها ذهن و محل اتصاف آنها خارج باشد، ..... گفته می‌شود.

- ۱) معقولات ثانیه فلسفی
- ۲) معقولات ثانیه منطقی
- ۳) مفاهیم اعتباری
- ۴) معقولات اولیه

۷۱- دیدگاه اندیشمندان اسلامی در مورد اینکه در حوزه تصورات و تصدیقات اصالت با حس است یا عقل، چیست؟

- ۱) در حوزه تصورات اصالت با حس است و در حوزه تصدیقات اصالت با عقل است.
- ۲) در هر دو حوزه اصالت با عقل است.
- ۳) در حوزه تصورات اصالت با عقل است و در حوزه تصدیقات اصالت با حس است.
- ۴) در هر دو حوزه اصالت با حس است.

۷۲- کدام یک ملاک صدق و کذب در قضایای ارزشی از دیدگاه اندیشمندان اسلامی است؟

- ۱) ملاک صدق و کذب قضایای اخلاقی میل‌ها و ورغبت‌ها و سلیقه‌ها و بینش‌های فردی و گروهی است.
- ۲) قضایای اخلاقی بر خاسته از فطرت عقل و بی‌نیاز از دلیل و برهان است و ملاک صدق و کذب آنها موافقت و مخالفت با وجدان است.
- ۳) ملاک صدق و کذب قضایای اخلاقی همان نیازها و ورغبت‌هایی است که موجب اعتبار آنهاست.
- ۴) ملاک صدق و کذب قضایای اخلاقی قضایای فلسفی و استدلال‌هاست با براهین عقلی است.

۷۳- روشن‌ترین و دقیق‌ترین تعریف جسم که حکما بر آن توافق کرده‌اند؟ جسم جوهری است که:

- ۱) بتوان آن را مورد اشاره حسی قرار داد.
- ۲) بتوان سه خط متقاطع را در آن فرض کرد به گونه‌ای که زوایایی که از تقاطع سه گانه حاصل می‌شود قائمه باشد.
- ۳) دارای ابعاد سه گانه (طول و عرض و عمق) باشد.
- ۴) فضا را اشغال کند و به اصطلاح (شاغل حیز) باشد.

۷۴- حقیقت و ماهیت مکان از دیدگاه مشهور حکما چیست؟

- ۱) هرگاه مقداری از حجم جهان را جداگانه در نظر بگیریم و آن را با جسمی که در آن گنجیده است، بسنجیم حجم مزبور، مکان آن خواهد بود.
- ۲) مکان عبارت است از سطح داخلی جسمی که مماس با سطح بدن آن است و بی‌پوسته تغییر می‌کند.
- ۳) مکان حقیقی هر شیء عبارت است از مقداری از حجم جهان که مساوی با حجم جسم منسوب به مکان باشد از آن جهت که در آن گنجیده است.
- ۴) مکان بعد جوهری مجردی است که مساوی با حجم جهان می‌باشد.

۷۵- بنا بر دیدگاه ابن سینا، نفس با صورت ادراکی چه نوع اتحادی دارد؟

- (۱) از نوع اتحاد عرض با جوهر.
 (۲) از نوع اتحاد ماده با صورت.
 (۳) از نوع اتحاد هستی بخش با معلولش.
 (۴) از نوع اتحاد چند ماده در سایه صورت واحدی که به آنها تعلق می‌گیرد.

کلام جدید:

۷۶- کدام یک با توجه به نظر علامه طباطبایی صحیح است؟

- (۱) دین عبارت است از سر سپردگی در برابر چیزی که آن را هدف نهایی زندگی خود می‌شمارد.
 (۲) دین همان روش زندگی است.
 (۳) دین مشکل از مجموعه ای از اعتقادات، اعمال و احساسات است.
 (۴) دین عبارت است از، اصول علمی و قوانینی عملی که اعتقاد و عمل به آنها سعادت حقیقی انسان را تضمین می‌کند.

۷۷- کدام مورد خواستگاه دین از دیدگاه برتراندراسل است؟

- (۱) حاصل مراحل سه گانه تحول اندیشه بشری است.
 (۲) حاصل عقده های روانی آدمیان
 (۳) زاینده ترس آدمی
 (۴) محصول از خودبیگانگی انسان ها است.

۷۸- کدام یک رازگرایش به دین از دیدگاه اندیشمندان مسلمان می باشد؟

- (۱) ترس آدمی
 (۲) گرایش فطری
 (۳) اراده خداوند برای هدایت آدمیان
 (۴) دلایل عقلی و گرایش فطری

۷۹- کدام یک برهان وجودی محسوب می گردد؟

- (۱) ادله ای که از راه عقل نظری به اثبات وجود خدا می پردازند.
 (۲) ادله ای که تنها با تکیه بر مفهوم وجود به اثبات مصداق اصیل آن می پردازند.
 (۳) ادله ای که مصداقی نامعین از وجود را واسطه اثبات خدا می سازند.
 (۴) ادله ای که برای اثبات وجود خدا، از مصادیق معینی از وجود بهره می برند.

۸۰- برهان امکان و وجوب، برهان حرکت، برهان نظم به ترتیب از کدام براهین است؟

- (۱) جهان شناختی - جهان شناختی - جهان شناختی
 (۲) جهان شناختی - صدیقین - وجودی
 (۳) صدیقین - وجودی - وجودی
 (۴) وجودی - صدیقین - جهان شناختی

۸۱- آکویناس با کدام برهان به اثبات خدا می پردازد؟

- (۱) اجماع عام
 (۲) تجربه دینی
 (۳) اخلاقی
 (۴) درجات کمال

۸۲- مراد از دو واژه عقل و وحی در مباحث کلام جدید چیست؟

- (۱) عقل به معنای ابزار برای رسیدن به اهداف و وحی به معنای تجربه های شهودی است.
 (۲) عقل به معنای اندیشیدن است و وحی به معنای شناخت های حاصل از تجارب عرفانی و دینی
 (۳) عقل نیروی ویژه آدمی است که میان خوب و بد تمیز می دهد و وحی شناخت های حاصل از حدس و الهام است.
 (۴) عقل عبارت از همه معارفی که از راه های همگانی کسب معرفت حاصل می آید و وحی شناخت انسان های خاص از راه ویژه است.

۸۳- کدام یک با توجه به ناتوانی های عقل بر اساس منابع اسلامی صحیح است؟

- (۱) عقل گرایی اعتدالی
 (۲) عقل گرایی حداکثری
 (۳) عقل گرایی انتقادی
 (۴) عقل گرایی حداقلی

۸۴- دیدگاهی که حقانیت را به دینی خاص منحصر می سازد، اما دامنه نجات را نزد (بسیاری از) پیروان ادیان دیگر نیز می گستراند، چه نام دارد؟

- (۱) شمول گرایی
 (۲) انحصار گرایی
 (۳) کثرت گرایی در رستگاری
 (۴) کثرت گرایی در حقانیت

۸۵- کدام یک تعریف لیبرالیسم است؟

- (۱) جدا انگاری دین و دنیا و جدا انگاری دین و دولت
- (۲) مکتبی فلسفی - سیاسی است که با تأکید بر اصالت فرد از آزادی انسان دفاع می کند.
- (۳) اصالت داشتن انسان و تأکید بر پاسداشت مقام انسانی
- (۴) نظامی فلسفی با محوریت انسان و آزادی و حیثیت انسانی

۸۶- برهان ذیل بر کدام تقریر از برهان نظم دلالت دارد:

- «در حالی که برهان نظم بر نشانه‌های ظاهری و هوشمندانه‌ای که موجودات طبیعی از خود بروز می دهند، متمرکز است، ولی این برهان به اینکه آیا ساختار واقعیت دلالت بر آن دارد که اساساً هدفمند است، توجه دارد.»
- (۱) برهان وجود شناختی
  - (۲) برهان طبیعی - کلامی
  - (۳) برهان غایی
  - (۴) برهان هدفداری

۸۷- کدام گزینه درباره‌ی «اصل تثبیت گذشته» در بحث اختیار انسان صحیح است؟

- (۱) برای هر عملی مانند γ و هر فاعلی مانند S و هر زمانی مانند t ، اگر صادق باشد که انجام گرفتن γ از سوی S مستلزم آن است که یک واقعیت مستقر درباره آینده (مربوط به زمان t) یک واقعیت نباشد، آنگاه S قادر بر انجام γ در t نخواهد بود.
- (۲) کاری که انجام آن سبب واقع نشدن یک واقعیت مستقر مربوط به گذشته گردد، از حوزه اختیار انسان خارج نیست.
- (۳) برای هر عملی مانند γ و هر فاعلی مانند S و هر زمانی مانند t ، اگر صادق باشد که انجام گرفتن γ از سوی S مستلزم آن است که یک واقعیت غیرمستقر درباره گذشته (مربوط به زمان t) یک واقعیت نباشد، آنگاه S قادر بر انجام γ در t نخواهد بود.
- (۴) برای هر عملی مانند γ و هر فاعلی مانند S و هر زمانی مانند t ، اگر صادق باشد که انجام گرفتن γ از سوی S مستلزم آن است که یک واقعیت مستقر درباره گذشته (مربوط به زمان t) یک واقعیت نباشد، آنگاه S قادر بر انجام γ در t نخواهد بود.

۸۸- استدلال ذیل مربوط به چه بحثی و از کدام اندیشمند مسلمان است؟

- «هر چند معجزه فی حد نفسه قطع نظر از استناد به کبرای کلی قبح اغرای به جهل، به دقت عقلی، نمی تواند بر نبوت، دلالت کند، اما بر طبق فهم متعارف، برای غالب مردم واجد چنین دلالتی است و به همین مقدار اغرای به جهل مصداق پیدا می کند و اغرای به جهل نیز قبیح است و بر خلاف حکمت الهی است.»

- (۱) اغرای به جهل قبیح است - خواجه نصیرالدین طوسی
- (۲) اغرای به جهل قبیح است - شهید صدر
- (۳) معجزه برهان عقلی بر نبوت نیست - خواجه نصیرالدین طوسی
- (۴) معجزه برهان عقلی بر نبوت است - شهید صدر

۸۹- گزاره‌ی «معرفت ما از خداوند بی واسطه و بدون نیاز به دلیل و برهان است»، کار انبوه مومنانی را که بدون دلیل به خداوند

- ایمان آورده اند را از لحاظ منطقی، موجه و درست می داند. این گزاره در کدامیک از دستگاه‌های معرفتی مطرح است؟
- (۱) مبنای اصلاح شده
  - (۲) ایمان گرایی به تقریر کی پرگور
  - (۳) ایمان گرایی وینگشتاینی
  - (۴) الهیات طبیعی

۹۰- کدام یک از منظر ویلیام جیمز، جزء خصیصه‌های مشترک تجارب عرفانی است؟

- (۱) احساس وابستگی شدید
- (۲) زودگذر بودن
- (۳) بی زمان و بی مکان بودن
- (۴) متناقض نمایی

۹۱- نوعی مطالعه تطبیقی و نظام مند ادیان است که از روش‌های تاریخی، تجربی و توصیفی بهره جسته و با تأکید بر درک

- همدلانه و مخالفت با هرگونه فروگاهی افراطی درصدد شناخت و راه یابی به ساختار ماهوی و معانی پنهان در پس مسائل دینی است.» تعریف کدام روش دین پژوهی است؟

- (۱) جامعه شناسی دینی
- (۲) روش مطالعات تاریخی
- (۳) روش پدیدار شناسی دینی
- (۴) روش میان رشته ای در دین

۹۲- نظریه تمثیل در زبان دینی متعلق به کدام اندیشمند است ؟

- (۱) آگوستین قدیس
- (۲) آنتونی فلو
- (۳) توماس آکویناس
- (۴) ویلیام آلتون

۹۳- کدام یک درباره‌ی تلقی‌های چهارگانه از رابطه علم و دین صحیح است؟

- (۱) تعامل مستقیم، تشابه در روش، هماهنگی، تساوی
 (۲) تعامل یک‌سویه، تعارض در روش، مکملیت، استقلال در زبان
 (۳) عام و خاص من وجه، تعامل، مکملیت، استقلال
 (۴) تعارض، استقلال، گفتگو، مکملیت

۹۴- کدام یک جزء استدلال‌های اثبات تمایز روح و بدن و بقاء روح پس از مرگ بدن است؟

- (۱) تجربه خداوند از طریق تجربه‌های دینی عرفانی، مسئولیت‌پذیری اخلاقی، ادراکات فراحسی
 (۲) تله پاتی، وجود حافظه در مغز، درک مادی از هویت شخصی
 (۳) تجربه خواب، وجود حافظه در مغز، مسئولیت‌پذیری اخلاقی
 (۴) تجربه خداوند از طریق تجربه‌های دینی عرفانی، ادراکات فراروانشناسی، وجود سیستم عصبی در بدن

۹۵- بحث «زبان دینی» معطوف به حل دو مشکل اساسی در حوزه الهیات است. کدام یک از موارد ذیل در مورد این دو

مشکل، صحیح است؟

- (۱) معناداری یا تحقیق‌پذیری گزاره‌های دینی، سنخ‌شناسی گزاره‌های دینی (اخباری و انشایی)
 (۲) معناشناسی اوصاف الهی، معناداری یا تحقیق‌پذیری گزاره‌های دینی
 (۳) معناشناسی اوصاف الهی، شیوه سخن گفتن با خداوند (دعا و مناجات)
 (۴) شیوه سخن گفتن با خداوند (دعا و مناجات)، سنخ‌شناسی گزاره‌های دینی (اخباری و انشایی)

فلسفه غرب:

۹۶- از نظر جان لاک اقسام تصورات مرکب کدام است؟

- (۱) جواهر، نسبت‌ها، احساسات (۲) احساسات، نسبت‌ها، حالات
 (۳) حالات، جواهر، نسبت‌ها (۴) احساسات، جواهر، حالات

۹۷- دیدگاه کانت درباره‌ی زمان و درباره‌ی مکان کدام است؟

- (۱) هم زمان و هم مکان خاصیت اشیاء فی نفسه است.
 (۲) هم زمان و هم مکان خاصیت صورت پیشینی احساس است.
 (۳) زمان صورت پیشینی احساس است و مکان خاصیت اشیاء فی نفسه (۴) مکان صورت پیشینی احساس است و زمان خاصیت اشیاء فی نفسه

۹۸- کدام یک از گزاره‌های زیر منعکس‌کننده دیدگاه ویتگنشتاین متأخر است؟

- (۱) اجزاء گزاره باید با اجزاء وضع امور تناظر یک به یک داشته باشند.
 (۲) هر زبان معناداری در تحلیل نهایی باید به گزاره‌های ساده منتهی شود.
 (۳) سخن گفتن بخشی از یک نحوه معیشت است.
 (۴) معنای زبان چیزی است که زبان حاکی از آن است.

۹۹- دیدگاه هایدگر درباره‌ی انسان و سایر موجودات چیست؟

- (۱) هم انسان و هم سایر موجودات تنها دارای وجود هستند، نه ماهیت.
 (۲) انسان دارای ماهیت ثابت است و سایر موجودات دارای وجود غیرکامل.
 (۳) هم انسان و هم سایر موجودات هم دارای وجود هستند و هم دارای ماهیت.
 (۴) انسان دارای وجود غیرکامل است و سایر موجودات دارای ماهیت ثابت.

۱۰۰- تحلیل هیوم از علیت چگونه است؟

- (۱) شناخت عینی حاصل از مشاهده موارد بهم‌پیوستگی ثابت
 (۲) عادت روانی حاصل از مشاهده موارد بهم‌پیوستگی ثابت
 (۳) شناخت عینی حاصل از مشاهده موارد بهم‌پیوستگی متغیر
 (۴) عادت روانی حاصل از مشاهده موارد بهم‌پیوستگی متغیر

۱۰۱- از نظر جان لاک درجات شناخت کدام است؟

- (۱) شهودی، خیالی، برهانی (۲) عقلی، خیالی، وهمی (۳) بقینی، حسی، خیالی (۴) شهودی، برهانی، حسی.

۱۰۲- دیدگاه هیوم درباره جهان جسمانی چیست؟

- ۱) ما به وجود جهان جسمانی باور نداریم، ولی می‌توانیم آن را اثبات کنیم.
- ۲) ما نه به وجود جهان جسمانی باور داریم و نه می‌توانیم آن را اثبات کنیم.
- ۳) ما به وجود جهان جسمانی باور داریم ولی نمی‌توانیم آن را اثبات کنیم.
- ۴) ما هم به وجود جهان جسمانی باور داریم و هم می‌توانیم آن را اثبات کنیم.

۱۰۳- از نظر دکارت تصوّر «موجود کامل» چه نوع تصوّری است؟

- ۱) تصوّری است که باید فقط معلول علّتی خارجی باشد.
- ۲) تصوّری است که نباید معلول علّتی خارجی باشد.
- ۳) تصوّری است که باید فاقد علّت - چه خارجی و چه داخلی - باشد.
- ۴) تصوّری است که موهوم است.

۱۰۴- از نظر کی‌یر کگور سپهرهای سه‌گانه به ترتیب کدام است؟

- ۱) زیبایی‌شناختی، دینی، اخلاقی
- ۲) اخلاقی، زیبایی‌شناختی، دینی
- ۳) دینی، اخلاقی، زیبایی‌شناختی
- ۴) زیبایی‌شناختی، اخلاقی، دینی

۱۰۵- دیدگاه دکارت درباره نسبت مفهوم جوهر و خداوند چیست؟

- ۱) مفهوم جوهر را می‌توان هم به صورت متواطی و هم به صورت مشکک در مورد خداوند به کار برد.
- ۲) مفهوم جوهر را نمی‌توان به صورت متواطی در مورد خداوند به کار برد.
- ۳) مفهوم جوهر را می‌توان به صورت متواطی در مورد خداوند و سایر موجودات به کار برد.
- ۴) مفهوم جوهر را نمی‌توان به هیچ صورتی در مورد خداوند به کار برد.

زبان عربی:

۱۰۶- عین الصحیح فی وجه نصب کلمة "اهل" فی الآیة الشریفة:

انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرهم تطهیرا.

- ۱) تنازع عوامل
- ۲) مقول به
- ۳) اختصاص
- ۴) اشتغال

۱۰۷- عین الصحیح فی التشکیل:

یا اخی و حبیبی ان کنت عبد الله فارفع همّک و کلّ علی الله امر ما یهمک لان المرء یتطیر بهمته کما ان الطیر یتطیر بجناحیه.

- ۱) عبد الله - کل - امر
- ۲) عبد الله - کل - المرء
- ۳) عبد الله - کل - همّک
- ۴) عبد الله - کل - همّک

۱۰۸- عین الصحیح و الادق فی الجواب للترجمة: فی تحقیق ماهیة الجسم و بیان ترکیب الاجسام کلها فی هیولی و الصورة

وقد عرفت فی الطبیعی ان الجسم لیس بمرکب من اجزاء لایتجزی

- ۱) این فصل در تحقیق ماهیت جسم و بیان ترکیب همه اجسام از هیولی و صورت است و تو دانستی بطور طبیعی که جسم مرکب از اجزاء لایتجزی نیست.
- ۲) این فصل در تحقیق ماهیت جسم و بیان ترکیب همه اجسام از هیولی و صورت است و تو در بخش طبیعیات دانستی که جسم مرکب از اجزاء لایتجزی نیست.
- ۳) این فصل در حقیقت و ماهیت جسم و بیان شکل‌گیری اجسام در هیولی و صورت است و در طبیعی دانستی که جسم از اجزاء لایتجزی ترکیب نشده است.
- ۴) در تعیین ماهیت جسم و بیان ترکیب اجسام از هیولی و صورت و دانستی که در طبیعت، جسم مرکب از اجزاء لایتجزی نیست.

۱۰۹- عین الاصح فی التفسیر و التحلیل بالنسبة الی البیت التالی: اذا الوجود کان واجبا فهو... ومع الامکان قد استلزمه

- (۱) حقیقه الوجود الذی ثبت اصله ان کان واجبا فهو المراد و مع امکان بمعنی الفقر قد استلزم الواجب.
- (۲) حقیقه الوجود الذی ثبت اصله ان کان واجبا فهو المراد و مع امکانه الذاتی قد استلزم الواجب.
- (۳) اذا لاحظنا مرتبه من مراتب الوجود و حکمنا بانه واجب الوجود فهو المراد و مع امکانه الذاتی قد استلزم الواجب
- (۴) اذا لاحظنا مرتبه من مراتب الوجود و حکمنا بانه واجب الوجود فهو المراد و مع امکانه الفقری قد استلزم الواجب

۱۱۰- عین الاصح و الادق فی الجواب للترجمه:

- ما اسهل ما یتانی لک تأمل ان الابعاد الجسمانیة ممتنعة عن التداخل و انه لا ینفذ جسم فی جسم واقف له غیر مثنح عنه.
- (۱) چقدر آسان است درک این مطلب که ابعاد جسمانی نمی توانند در هم داخل شوند و اینکه جسمی که در جای خود ایستاده و از آن دور نیست ، جسم دیگر در آن نفوذ نمیکنند.
  - (۲) چقدر آسان است درک این مطلب که ابعاد جسمانی نمی گذارند که دو شیء در هم داخل شوند و نمی گذارند که جسمی در جسم دیگر نفوذ کند و در مقابل او میایستد و از او دور نمیشود.
  - (۳) چقدر آسان است آنچه تو را میاید. تأمل کن که ابعاد جسمانی در هم داخل نمیشوند و اینکه جسمی که در جای خود ایستاده داخل در جسم دیگر نمیشود.
  - (۴) چقدر آسان است (در آنچه به تو میرسد تأمل کن) این که ابعاد جسمانی در هم داخل نمیشوند و جسمی که در جای خود ایستاده و از آن دور نیست ، جسم دیگر در آن نفوذ نمیکنند.

۱۱۱- عین الصحیح فی التشکیل:

یا خلی البال قد بلبت بالبلبال بال ..... بالندی زلزنتی و العقل فی الزلزال زال

- (۱) خلی - البال - بلبت (۲) العقل - البال - بلبت (۳) خلی - البال - بلبت (۴) العقل - زال - بال

۱۱۲- عین الاصح و الادق فی الجواب للترجمه:

- آراء العالم فی المعاد علی طبقتین: طبقه و هم الأقلون عددا و الناقصون الأضعفون بصیره، منکرون له و طبقه، و هی السواد الأعظم و الأظهرون معرفه و بصیره، مقرون به.
- (۱) دانشمندان در زمینه معاد دو دسته اند: دسته ای که شمارشان کم است و از نظر بصیرت ، ناقص و ضعیف تر هستند منکر معادنند و دسته ای که زیادند و معرفت و بصیرتشان بیشتر است ، قبول دارند معاد را .
  - (۲) عالمان در معاد دودسته‌اند. دسته‌ای که شمارشان کم و ناقص البصیره منکرند و گروهی هم که تعدادشان زیاد است، نزدیک به آند.
  - (۳) آرای جهان در مورد معاد دو طبقه است . عده ای که شمارشان کم و بصیرت شان ناقص و ضعیف تر است منکر آند.
  - (۴) اندیشمندان عالم در زمینه معاد دو طبقه اند . طبقه ای که شمارشان کم و بصیرتشان ناقص و ضعیفتر است منکر معادنند و کسانی که جمعیشان زیاد است و معرفت روشن تری دارند به معاد اعتراف دارند .

۱۱۳- عین الصحیح فی الجملات التالیة:

- (۱) السالیه الکلیه ینعکس موجبه کلیه
- (۲) السالیه الجزئیه لا عکس لها
- (۳) المنفصله لا عکس له حتی اذا حولته الی حملیه
- (۴) الموجبه الجزئیه ینعکس

۱۱۴- عین الصحیح فی التشکیل:

- و لیس قولک من هذا بضائره.....العرب تعرف من انکرت و العجم
- (۱) من - بضائره - العرب (۲) من - بضائره - العرب (۳) من - بضائره - العرب (۴) من - بضائره - العرب

۱۱۵- عین الصحیح فی الاعراب و التحلیل الصرفی: ما الذ الراحة بعد التعب

- (۱) ما : اسم تعجب، مبنی بر سکون، در محل رفع ، مبتدا...الذ : فعل ماضی برای تعجب مبنی بر فتح و فاعلش ضمیر مستتر هو ، جمله در محل رفع ، خبر ما تعجب...الراحة: مفعول به...بعد : ظرف مضاف...التعب : مضاف الیه مجرور
- (۲) ما: اسم تعجب مبنی بر سکون در محل رفع ، مبتدا...الذ : افعال التفضیل مضاف...الراحة مضاف الیه مجرور به کسره ظاهری...بعد : ظرف ، مضاف...التعب : مضاف الیه
- (۳) ما: اسم تعجب مبتدا...الذ: فعل ماضی...الراحة : فاعل...بعد : ظرف و مضاف...التعب : مضاف الیه
- (۴) ما : نافیة...الذ: فمضارع متکلم وحده...الراحة : مفعول به منصوب...بعد: ظرف و مضاف...التعب : مضاف الیه و مجرور

۱۱۶- عین الاصح و الادق فی الجواب للتعریب:

- پس نیروی اصلی که دریافت کننده و حرکت دهنده و نگهدارنده مزاج است ، چیز دیگری است که تو می توانی آنرا به نام نفس بنامی
- (۱) فاصل قوه المحركة و المدركة و الحافظة فی المزاج شیء آخر لك ان تسمیه بالنفس
  - (۲) فاصل قوی المحركة و المدركة و الحافظة فی المزاج شیء آخر لك ان تسمیه بالنفس
  - (۳) فاصل قوی المحركة و المدركة و الحافظة للمزاج شیء آخر لك ان تسمیه بالنفس
  - (۴) فاصل قوی المحركة و المدركة و الحافظة فی المزاج شیء آخر لك ان تسمیه النفس

۱۱۷- عین الصحیح فی الاعراب و التحلیل الصرفی:

- هو الذی بعث فی الامیین رسولا منهم يتلوا علیهم آیاته و یزکیهم و یعلمهم الكتاب و الحکمة و ان كانوا من قبل لفی ضلال مبین.
- (۱) آیاته : مفعول به و منصوب به فححه ظاهری
  - (۲) قبل : ظرف و مجرور به کسره ظاهری
  - (۳) ان : حرف شرط
  - (۴) ان : مخففه از مثقله

۱۱۸- عین الاصح و الادق فی الجواب للترجمة:

- و قیل یا ارض ابلعی ماءک و یا سماء اقلعی و غیض الماء و قضی الامر و استوت علی الجودی و قیل بعدا للقوم الظالمین
- (۱) و گفته شد ای زمین آب خود فرو بر و ای آسمان بر کن آنچه بر روی زمین است . آب جوشش کرد و کار آنها به پایان رسید و کشتی بر کوه جودی قرار گرفت و ندا آمد که لعنت بر مردم ستمکار.
  - (۲) و گفته شد ای زمین آنچه بر روی توست را فرو بر و ای آسمان باز ایست . آب فرو شد و کار به پایان رسید و کشتی بر کوه جودی قرار گرفت و ندا آمد لعنت بر ظالمان .
  - (۳) و گفته شد ای زمین آب خود فرو بر و ای آسمان باز ایست . آب فرو شد و کار به پایان آمد و کشتی بر کوه جودی قرار گرفت و ندا آمد که ای لعنت باد بر مردم ستمکار.
  - (۴) و گفته شد ای زمین آب خودت را فرو بر و ای آسمان برکن و آب جوشید و کار تمام شد .رحمت خدا دور است از ظالمان .

۱۱۹- عین الاصح و الادق فی الجواب للترجمة: ارجع الی نفسک و تأمل هل اذا کنت صحیحا بل و علی بعض احوالک غیرها

بحیث تفطن للشیء فطنة صحیحة هل تغفل عن وجود ذاتک:

- (۱) به خود ای و فکر کن که اگر سالم باشی بلکه حتی اگر سالم نباشی آیا به گونه ای هستی که بتوانی دریایی چیزی را به طور صحیح که از وجود خودت غافل؟
- (۲) به خویشتن آی و اندیشه کن که اگر سالم باشی بلکه در برخی حالات غیر از صحت که چیزی را به درستی درمیابی ، آیا از وجود خودت غافل؟
- (۳) به نفست بازگرد و آرزو کن که آیا اگر صحیح باشی بلکه در برخی از حالاتی که غیر از صحت است ولی به گونه ای هستی که فتنه کنی ، آیا غافل از خود؟
- (۴) به خود بازگرد و تأمل کن اگر سالم بودی بلکه در برخی حالات دیگر خودت که قدرت تشخیص داری آیا از خودت غافل؟

۱۲۰- در آیه زیر دلیل نصب کلمه لؤلؤاً چیست؟ جنات عدن یدخلونها یحلون فیها من اساور من ذهب و لؤلؤاً و لباسهم فیها حریر:

- (۱) عطف به ذهب .
- (۲) عطف به محل اساور .
- (۳) عطف بر مفعول محذوف .
- (۴) شماره ۲ و ۳ .